

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.1200/2016/6.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Csere Katalin, a tanács elnöke
Dr. Vaskuti András, előadó bíró
Dr. Soós László, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2017. február 14.

Az ügy tárgya: zsarolás büntette és más bűncselekmény

Terhelt: I. rendű

Elsőfok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 15.B.XIV-XVI.23.177/2013/133., ítélet, tárgyalás, 2015. szeptember 9.

Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 25.Bf.XIV-XVI.13.036/2015/11., ítélet, nyilvános ülés, 2016. március 25.

Az indítvány előterjesztője: I. rendű terhelt a védője útján

Az indítvány iránya: a terhelt javára, hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria a benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pesti Központi Kerületi Bíróság 15.B.XIV-XVI.23.177/2013/133. számú ítéletét, valamint a Fővárosi Törvényszék 25.Bf.XIV-XVI.13.036/2015/11. számú ítéletét I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2015. szeptember 9-én meghozott 15.B.XIV-XVI.23.177/2013/133. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett zsarolás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 323. § (1) bekezdés]. Ezért őt mint különös visszaesőt öt év börtönbüntetésre és hét év közügyektől eltiltásra ítélte. A bíróság rendelkezett a járulékos kérdésekről is.
- [2] A védelmi fellebbezések folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2016. március 25-én jogerőre emelkedett 25.Bf.XIV-XVI.13.036/2015/11. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét

I. rendű terhelt tekintetében akként változtatta meg, hogy a büntetését többszörös visszaesővel szemben kiszabottnak jelölte meg, a szabadságvesztést három év hat hónap fegyházbüntetésre, a közügyektől eltiltást négy évre enyhítette.

II.

- [3] A jogerős ítéleti tényállás lényege szerint:
- [4] I. rendű terhelt, és ismerőse, a II. rendű terhelt 2012. június hónapot megelőzően éveken keresztül napi rendszerességgel - alkalmanként más személyek társaságában - megjelentek a Budapest ... szám alatti MOL üzemanyag töltőállomáson, ahol üzemanyagot tankoltak a gépkocsijukba és élelmiszert vettek magukhoz, illetve az üzemanyag-töltő állomáson lévő parkoló helyeket állandó parkolónak használták, ott hosszabb ideig parkoltak különböző gépkocsikkal. A vásárlások ellenértékét a vásárlások alkalmával nem fizették meg, hanem rendszeresen utólag, egy összegben fizettek, pontosan meg nem állapítható időpontokban.
- [5] Minderről az előző üzemeltető, illetve az alkalmazottak is tájékoztatták a sértettet, aki az üzemanyag töltőállomást 2012. június 25. napjától, mint a ... Bt. ügyvezetője üzemeltette.
- [6] A sértett az alkalmazottak felé akként rendelkezett, hogy ez nem folytatódhat tovább, mindenkinek minden vásárlást azonnal ki kell fizetnie minden alkalommal, aki nem így tesz, arról jegyzőkönyvet kell felvenni, illetve azt neki kell jelenteni. Ezt az alkalmazottak nem merték megmondani a terhelteknek, azonban közülük egyesek jelezték nekik, hogy az új üzemeltető velük fizetési ki a fogyasztásukat, ha nem fizetnek. Ezért azt kérték, hogy minden alkalommal fizessék ki a fogyasztásukat, azonban ennek nem tettek eleget.
- [7] A rendkívül erős testfelépítésű I. rendű terhelt 2012. augusztus hónap elején - közelebbről meg nem határozható időben - megjelent az üzemanyag töltőállomáson, és a benzinkút új főnökével akart beszélni. Az alkalmazottak az I. rendű terheltet a sértetthez kísérték, akivel az I. rendű terhelt közölte, hogy ő a ... kerület királya, most szabadult a börtönből. Elmondta, hogy ezen a benzinkúton mindig volt hitele, azt akarja, hogy továbbra is hitelbe tankolhasson üzemanyagot és vételezhessen a töltőállomás üzletében élelmiszert. Az ellenértéket a jövőben meg nem határozott, de általa kiválasztott időpontban fogja megfizetni, egyben kijelentette, hogy ő olyan ember, aki eltakarítja azt, aki neki ellentmond.
- [8] A sértett a korábbi üzemeltető, illetve az alkalmazottak által az I. rendű terheltről és társaságáról elmondottak alapján a terhelt nyilvánvaló erőfölényétől, fellépésétől és az elhangzott „burkolt” fenyegetéstől való félelmében úgy nyilatkozott neki, hogy nem szeretné, ha ez folytatódna, de végül azt mondta, hogy ha a tartozás a 100.000.- forintot eléri, akkor azt rendezze.
- [9] Az I. rendű terhelt távozását követően a sértett a benzinkút alkalmazottainak arra adott utasítást, hogy a töltőállomáson senkinek sincs hitele. Ezt követően azonban - pontosabban meg nem határozható időpontban - I. rendű terhelt ismét megjelent a töltőállomáson és **T1. tanú** alkalmazott előtt kijelentette, hogy ha a főnök ugrándozik, akkor tudja, hogy ez a ... kerület, ez az alvilág, és itt az van, amit ő mond.
- [10] A töltőállomás alkalmazottai az I. rendű terhelt és a társaságában mutatkozó személyek nyilvánvaló erőfölényétől, fellépésétől és az elhangzott fenyegetéstől való félelmükben nem szólították fel fogyasztása ellenértékének kifizetésére, így az I. rendű terhelt ezt követően az alábbi vásárlásokat hajtotta végre:
- [11] I. rendű terhelt 2012. augusztus 20. napján megjelent a töltőállomáson az ... típusú személygépkocsival, és az autóba 66,27 liter gázolajat tankolt 39.550 forint értékben. Ezután a töltőállomás shopjában ásványvizet vásárolt 2.050 forintért, továbbá feltöltötte mobiltelefonja SIM

egyenlegét 10.000 forinttal. A terhelt a vásárlás ellenértékének kifizetése nélkül elhajtott a benzinkútról.

- [12] I. rendű terhelt 2012. augusztus 24. napján ismét feltöltetett a benzinkút shopjában két GSM számot, összesen 13.000 forint értékben, majd onnan a vásárlás ellenértékének kifizetése nélkül elhajtott.
- [13] I. rendű terhelt 2012. augusztus 27. napján megjelent a töltőállomáson a ... típusú személygépkocsival, és 44,56 liter üzemanyagot tankoltatott az autóba 20.003 forint értékben, majd a vásárlás ellenértékének kifizetése nélkül onnan elhajtott.
- [14] I. rendű terhelt 2012. augusztus 29. napján megjelent a töltőállomáson az ... típusú személygépkocsival, abba 67,57 liter gázolajat vételezett 30.535 forint értékben, majd felöltötte a SIM egyenlegeit összesen 15.000 forinttal, majd a vásárlás ellenértékének kifizetése nélkül onnan elhajtott.
- [15] I. rendű terhelt 2012. augusztus 31. napján megjelent a töltőállomáson a ... típusú személygépkocsival és abba 53,44 liter benzint töltetett 26.125 forint értékben, majd onnan a vásárlás kifizetése nélkül elhajtott.
- [16] I. rendű terhelt 2012. szeptember 20. napján megjelent a töltőállomáson az ... típusú személygépkocsival és 70,42 liter gázolajat töltetett az autóba 31.895 forint értékben, majd a benzinkútról a vásárlás ellenértékének kifizetése nélkül elhajtott.
- [17] A fenti - összesen 188.158 forint - összeget a sértett, mint üzemeltető megfizette a MOL Nyrt. felé, így a kár a sértettnél következett be, amelyet az I. rendű terhelt megbízásából védője 2015. év elején megfizetett.

III.

- [18] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt a védője útján nyújtott be az 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról (a továbbiakban: Be.) 416. § (1) bekezdés b) és c) pontjaira alapított felülvizsgálati indítványt, amelyben a jogerős határozat hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.
- [19] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyalásról a nyilvánosságot törvénytelenül zárta ki, és az ezzel kapcsolatos indokolási kötelezettségének sem tett eleget. Továbbá abszolút eljárási szabályt sértett, amikor ezzel egyidejűleg - indoklás nélkül - a terhelteket is eltávolította a tárgyalóteremből, így a tárgyaláson olyan személy nem volt jelen, akinek a jelenléte kötelező. Emiatt az I. rendű terhelt nem gyakorolhatta közvetlenül az észrevételezési és a kérdésési jogát. Szintén eljárási szabálysértés valósult meg a 2014. július 1-jén tartott tárgyaláson, ahol az I. rendű terhelt nem volt jelen, ám a bíróság lényeges körülményekre bizonyítást vett fel.
- [20] Sérelmezte továbbá, hogy a vádmódosítás kézbesítése a terhelt részére késedelmesen történt, azt a bíróság már csak azt követően hozta a tudomására, miután az alapcselekményre már kihallgatta. A terhelt jogai azáltal is sérültek, hogy a bíróság - kérelme ellenére - csak arra adott lehetőséget, hogy az összes nyomozati iratra egyszerre nyilatkozzon. Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság azáltal is, hogy a tanúk kihallgatása előtt ismertette velük a vádat, ezáltal vallomásaikat befolyásolta.

- [21] Mindennek következtében lényeges kérdések - az elkövetési idő tartama, így a folytatólagosság, továbbá a sértett által esetlegesen kimerített, nevezett büntetőjogi felelősségét megalapozó körülmények - felderítetlenek maradtak.
- [22] A másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás felülvizsgálatát nem végezte el kellő alapossággal, és ezért nem is észlelte az elsőfokú bíróság által megvalósított abszolút eljárási szabálysértést.

IV.

- [23] A Legfőbb Ügyészség BF.1229/2016. számú írásbeli nyilatkozata szerint a felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben alaptalan, ezért az I. rendű terhelt tekintetében a megtámadott határozatok hatályukban fenntartását indítványozta.

V.

- [24] Az I. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében kifejtette, hogy a konkrét ügyben megvalósult abszolút eljárási szabálysértés - a nyilvánosság indokolatlan kizárása - az utóbbi években az alsóbb szintű bíróságokon valódi problémát jelent, a Kúria feladata, hogy a helyes következtetést e konkrét ügyben vonja le.

VI.

- [25] A Kúria a felülvizsgálati indítványt - mivel azt nem az ügyész nyújtotta be a terhelt terhére - a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen bírálta el.
- [26] A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel a határozatot a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján, valamint az (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt, és az indítványban nem szereplő - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - más eljárási szabálysértésekre tekintettel is felülvizsgálta; ilyen eljárási szabálysértést nem észlelt.

VII.

- [27] A felülvizsgálati indítvány az alábbi okok miatt részben törvényben kizárt.
- [28] A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, az a felülvizsgálati indítványban nem támadható. Ez egyben azt is jelenti, hogy a tényállás alapját képező bizonyítékok, illetve a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenysége sem vitatható. A Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága

esetén is kötve van. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok eltérő értékelésére, a jogerős határozatban megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítására, további bizonyításra nincs lehetőség; a terhelt bűnösségét és a cselekmény minősítését a jogerős határozatban rögzített tényállás alapján kell elbírálni.

- [29] Emiatt kizárt a felülvizsgálati indítványnak a felderítetlenségre hivatkozó, az elkövetési idő tartamát vitató részében, az lényegében a tényállást és ezen keresztül a folytatólagosságot, valamint a büntetőjogi felelősséget megalapozó tények, körülmények meglétét támadja.
- [30] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjára alapítva felülvizsgálatra a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve a II-IV. pontjában felsorolt eljárási szabálysértések esetén kerülhet sor, és ezen törvényi okok köre nem bővíthető.
- [31] Ezért a felülvizsgálati indítványban kifogásolt relatív eljárási szabálysértések - így a vádmódosítás kézbesítésének esetleges késedelmessége, a nyomozati iratokra vonatkozó észrevételezés engedélyezésének és a tanúk figyelmeztetésének módja - tekintetében a felülvizsgálat szintén kizárt.

VIII.

- [32] A felülvizsgálati indítvány több olyan abszolút eljárási szabálysértésre is hivatkozott, amely okot adhat az érdemi felülvizsgálatra.
- [33] A Be. 373. § (1) bekezdés II. f) pontja szerint abszolút hatályon kívül helyezési ok, ha a tárgyalásról a nyilvánosságot törvényes ok nélkül kizárták.
- [34] A tárgyalás nyilvánosságáról a Be. 237-239. §-ai rendelkeznek.
- [35] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint a tisztességes, nyilvános tárgyaláshoz való jog alapjog.
- [36] Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkének 1. pontja a tárgyalás nyilvánosságának érvényesülését a tisztességes eljárás alapjának, a védelemhez való jog biztosítékának tekinti, amely a demokratikus társadalomban elfogadott indokok alapján, szűk körben korlátozható.
- [37] A tárgyalás nyilvánossága egyrészt garانتálja az igazságszolgáltatás ellenőrizhetőségét a büntető ügy terheltje és az ügy iránt érdeklődést mutató közönség részére, másrészt a generális prevenció is ezáltal érvényesülhet.
- [38] A tárgyalás nyilvánossága, mint alapelv és garanciális alkotmányos jog azonban összeütközésbe kerülhet más alapvető jogokkal, így a személyek biztonságához [Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdés második fordulata] fűződő alapjogával.
- [39] A Be. 237. § (3) bekezdés c) pontja értelmében a bíróság a nyilvánosságot az egész tárgyalásról vagy annak egy részéről kizárhatja az eljárásban résztvevő személyek vagy a tanú védelme érdekében.

- [40] Az elsőfokú bírósági tárgyalást szabályozó Be. XIII. Fejezet I. Cím rendelkezései szerint a büntetőügy terheltjének joga - és szűk kivételtől [Be. 281. § (9) bekezdés] eltekintve - kötelessége is a tárgyaláson való jelenlét. A terhelt jelenléte által érvényesülhet legteljesebb mértékben a védekezéséhez fűződő jogosultsága, és ezen belül a kérdezési és észrevételezési joga.
- [41] A terhelt ezen - jelenléti - joga sem korlátlan.
- [42] A Be. 292. § (2) bekezdésben megfogalmazott szabály szerint a tanács elnöke az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára, illetőleg hivatalból a tanú kihallgatásának tartamára a tárgyalóteremből eltávolíttatja azt a terheltet, akinek jelenléte a tanút a kihallgatása során zavarná.
- [43] Az elsőfokú bíróság a nyilvánosságot a 2014. július 1., 2015. január 15., 2015. március 19. és 2015. július 1. napjain tartott tárgyalásokon a tanúk kihallgatásának idejére zárta ki, egyebekben a törvényszék az ügyben nyilvános tárgyalás tartott.
- [44] A törvényszék ügydöntő határozatában (elsőfokú ítélet 20-21. oldal) részletesen számot adott a nyilvánosság kizárásáról és egyes tanúknak a terheltek távollétében történt kihallgatásáról.
- [45] Az első tárgyalás megtartása előtt a sértett, **T.2. tanú** írásban jelezték, hogy vallomásukat a terheltek jelenléte nélkül kívánják megtenni. Azon tárgyalásokat megelőzően, amelyen a tanúk meghallgatására is sor került volna, a tárgyalóterem előtt nagy számban (8-10 fő) jelentek meg olyan személyek, akik megjelenése, fizikai testalkata, viselkedése egyértelműen félelemkeltő volt, és akik nyilvánvalóan a terheltek társaságához tartoztak. A bíróság a közvetlenség elve alapján egyértelműen megállapította, hogy e személyek célja a tanúk befolyásolása, megfélemlítése volt. E személyek közül nem mindenki kívánt egyébként a tárgyaláson részt venni hallgatóságként, csak egy részük, egy részük kizárólag a tárgyalóterem előtt kívánt erőt demonstrálni.
- [46] A bíróság megállapította azt is, hogy a sértett a tárgyalást megelőzően jelezte, hogy a tárgyalást megelőző éjjelen az üzemanyagtöltő állomás mellett nagy számú, „kigyúrt” félelmet keltő személy jelent meg, akik nem csináltak semmit, kizárólag demonstratív jelleggel jelen voltak egy óra hosszat. A tanú úgy nyilatkozott, hogy e személyek azonos „típusú” személyek voltak mint a terheltek, biztos, hogy az „ő embereik voltak”.
- [47] Mindezekon felül a bíróság értékelte azt is, hogy Balogh Pál I. rendű terhelt 2014. júniusban történt szabadulását követően a sértett elmondása szerint szinte azonnal a töltőállomáshoz ment, egy vele lévő, szintén félelmet keltő kinézetű személy társaságában, ahol burkoltan megfenyegette.
- [48] A tárgyalás megkezdését követően, a sértett tanú meghallgatása elején a bíróság nyilatkoztatta a tanút - különösen korábbi írásbeli kérelmére figyelemmel -, hogy kéri-e, hogy a terheltek ne legyenek jelen a tárgyaláson, amelyre ekkor a tanú bizonytalanul nyilatkozva azt mondta, hogy jelen lehetnek, majd a vallomását egyértelműen félve, feszülten tette meg, végül úgy nyilatkozott,

hogyan fél a terheltektől.

- [49] Mindezekre figyelemmel rendelte el a bíróság a zárt tárgyalást, valamint azt is, hogy a terheltek a tanú meghallgatásánál nem lehetnek jelen, amelyet egyébként a bíróság a továbbiakban valamennyi tanú tekintetében fenntartott, illetve intézkedett a tanúk épületen belül történő elkülönítéséről. A fent már írtakon felül, **T.3. tanú, T.4. tanú, T.5. tanú** már a tárgyalások előtt úgy nyilatkoztak, hogy nem tesznek vallomást a terheltek jelenlétében, velük találkozni sem szeretnének, és további tanúk a megjelenésükkor ezzel teljesen megegyezően nyilatkoztak.
- [50] A terheltek egyértelműen felismerhető módszere volt az, hogy az ismeretségükbe tartozó, félelemkeltő kinézetű személyek megjelentek a tárgyalásokon, illetve az egyik tárgyalás előtt az üzemanyagtöltő állomásnál. E személyek nem tettek semmit, de önmagában a megjelenésük és a jelenlétük elegendő volt a tanúk befolyásolására.
- [51] Mindezekre figyelemmel a bíróság kizárólag a zárt tárgyalás elrendelésével látta biztosítotttnak a tanúk védelmét, illetve a tanúk vallomásának befolyástól mentes megtétele érdekében a tanúk vallomásának idejére a terheltek tárgyalóteremből történő eltávolítását is szükségesnek ítélte.
- [52] Ellentétben a felülvizsgálati indítványban előadottakkal a másodfokon eljáró bíróság is részletesen vizsgálta és a jogerős határozatában számot is adott (3-4. oldal) a védő vélekedése szerinti eljárási szabálysértéseket állítólagosan megalapozó hivatkozásokról.
- [53] Ennek során megállapította, hogy eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor a 23-I. sorszám alatti végzését a Be. 237. § (3) bekezdésében foglaltak ellenére nem indokolta.

IX.

- [54] Mindemellett a Be. 373. § (1) bekezdés II. f) pontja szerinti abszolút eljárási szabálysértést a nyilvánosság törvényes ok nélküli kizárása képez, a nyilvánosság kizárásáról rendelkező határozat indokolásának elmulasztása legfeljebb relatív eljárási szabálysértés, amely - a törvényes ok fennállása esetén - önmagában nem von maga után feltétel nélküli hatályon kívül helyezést. Az eljárási hibát a kerületi bíróság utóbb orvosolta, hiszen a 23. számú tárgyalási jegyzőkönyv szerinti tanúkat a 2015. január 15-i határrnapra újra megidézte, amikor is 79-I. sorszám alatti, immár indokolással ellátott végzésével újra a nyilvánosság kizárásáról rendelkezett. Emellett ítéletében is kitért arra, mely okból került sor zárt tárgyalás elrendelésére.
- [55] A másodfokú bíróság a védelmi perorvoslatokban foglaltakra figyelemmel utalt arra is, hogy a nyilvánosság kizárását a tanúvédelem önmagában is megalapozhatja, a Be. 237. § (3) bekezdés c) pontjában foglalt feltétel megállapíthatóságát érintően a bíróságnak mérlegelési joga és egyúttal kötelezettsége van.
- [56] A nyilvánosság kizárását megalapozó törvényes ok megállapíthatósága

tekintetében a másodfokú bíróság kiemelte az alábbi - részben az elsőfokú bíróság által is hivatkozott - körülményeket, melyek alapján a kerületi bíróság fent hivatkozott mérlegelési joga egyértelműen megnyílt.

- [57] A sértett 2014. május 28., míg **T.2. tanú** 2014. május 29. napján kelt beadványában személyes biztonságuk érdekében kérték, hogy vallomásukat a terheltek jelenléte nélkül tehessék meg. Jóllehet ekkor még a terhelteken kívüli személyektől való fenyegetettségre utalás nem történt - utóbb a tanúkat veszélyeztető személyek köre kibővült - jelentősége van annak, hogy már a legelső tárgyalási határnapot megelőzően, nemcsak a sértett, hanem további tanú is jelezte félelmét.
- [58] A 2014. július 1-jei tárgyalás előtt a sértett más tanúkkal együtt jelezte azt is, hogy nem kíván vallomást tenni a bíróságon, mert fél a terheltektől, illetve körétől; a sértett beszámolt arról is, hogy az I. rendű terhelt 2014. június 26-i szabadulását követően, 2014. június 30-án nagyszámú, erős testfelépítésű személyekkel együtt erődemonstrációt tartott a sértett által üzemeltetett üzemanyagtöltő állomás közvetlen közelében, melyre tekintettel az elsőfokú bíróság a sértett személyi védelmét kezdeményezte.
- [59] A sértett 2014. július 2-án ugyancsak jelezte, hogy az I. rendű terhelt és emberei folyamatosan bejárnak a benzinkútra, ahol nem vásárolnak semmit, csak „körülnéznék”, melyre tekintettel érdeklődött, megtörtént-e személyi védelmének elrendelése.
- [60] A 23. számú jegyzőkönyv szerint a sértett a 2014. július 1-jei tárgyaláson láthatóan nagyon feszült volt, a II. rendű terhelt, illetve a hallgatóság felé forgolódott, és a kerületi bíróság erre tekintettel döntött először arról, hogy a tanúk kihallgatásának idejére zárt tárgyalást rendel el.
- [61] A sértett valós félelmét mutatja az a kerületi bíróság által ugyancsak értékelt körülmény, hogy a töltőállomást érintő üzemeltetői jogviszonyát megszüntette, a töltőállomás visszaadására vonatkozó szándékát már a 2014. július 1-jei tárgyaláson jelezte.
- [62] A másodfokú bíróság kifejtette, hogy **T.2., T.6, T1., T.7. és T.8. tanúk** vallomásaiból egyaránt az tűnik ki, hogy a tanúk féltek a terheltektől. Ezt **T.2. tanú** egyértelműen ki is jelentette, de **T.6. tanú** azon nyilatkozata is félelmet tükröz, melyben - elismerve, hogy féltek a kutasok - kijelenti, hogy ő is örült és megkönnyebbült, amikor eltűntek a terheltek, és félt attól, hogy visszamennek. **T1. tanú** ugyancsak azt erősítette meg, hogy mindenki tartott a terheltektől egy kicsit, **T.6. tanú** is. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy **T1. tanú** a védelem által hivatkozott kijelentésén túl azt is nyilatkozta, hogy nem szeretné, ha a terheltek tudnák hol dolgozik, nem akar velük találkozni. E nyilatkozat egyértelműen a tanú félelemérzetére utal.
- [63] Kiemelte továbbá a másodfokú bíróság, hogy **T.3. tanú** és **T.4. tanúk** is azt jelezték a bíróság felé, hogy nem hajlandók mondani semmit, ha a terheltekkel és társaikkal találkozni kell. Tehát - a védői érveléssel szemben - a tanúk nemcsak a terheltek, hanem a terheltek

társainak eltávolítását is kérték. A rendelkezésre álló adatok figyelembevételével az a körülmény, hogy az elsőfokú bíróság a terheltek társait a hallgatóság soraiban ülő személyekkel részben vagy egészében azonosította, alappal nem támadható, e személyeket a tárgyalóteremtől pedig csakis a nyilvánosság kizárásával lehetett távol tartani.

- [64] Ebben a körben utalt a másodfokú bíróság a 119. sorszámú hivatalos feljegyzésre, mely rögzíti, hogy a 2015. július 1-jei tárgyalási napon, a tárgyalóterem előtt 10-12 erős testfelépítésű személy jelent meg, akiktől a bíróság folyosóján szinte mozdulni sem lehetett. Ez alkalommal a sértett és **T.4. tanú** közölték, hogy tudják, hogy ezek a személyek a terheltekhez tartoznak és nagyon félnek tőlük.
- [65] A másodfokú bíróság megítélése szerint az ismertetett adatok kellő fokban valószínűsítik nem csak a sértett, hanem további tanúk terheltek, illetve a terheltekhez kapcsolódó személyek általi fenyegetettségét, mely személyek a bíróságon is megjelentek.
- [66] A törvényszék álláspontja az volt, hogy a fenti körülmények együttes értékelésével helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a tanúk érdekében a nyilvánosság kizárása szükséges volt, mely döntésének az iratok tartalmának megfelelő és logikus magyarázatát is adta, így a védelem által sérelmezett abszolút hatályon kívül helyezési ok nem valósult meg.
- [67] A Kúria osztotta a Legfőbb Ügyészség írásbeli nyilatkozatában kifejtetteket, miszerint a nyilvánosság kizárására a tárgyalás egy részéről az eljárási szabályok megsértése nélkül került sor, nincs alap az ügy jellegének, és a közvetlenség elve alapján tapasztaltaknak a figyelembe vételével, mérlegelés alapján meghozott bírósági döntés törvényességének a megkérdőjelezésére.
- [68] A felülvizsgálati indítványban írtakkal szemben a tanúknak a terheltektől, illetőleg a terheltek baráti, ismeretségi körébe tartozó személyektől való félelme megalapozhatja a nyilvánosság kizárását, és a bíróság ezt a helyzetet felismerve, nem támadható módon döntött a nyilvánosság kizárásáról.

X.

- [69] A Be. 373. § (1) bekezdés II. d) pontja értelmében a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek részvétele a törvény értelmében kötelező.
- [70] Az eljárási bíróság nem sértett eljárási szabályt a tanúknak az I. rendű terhelt távollétében történő kihallgatásával sem.
- [71] A tanúk védelme érdekében alkalmazott rendelkezés a fentebb megjelölt indoklásra figyelemmel szükséges volt, és a bíróság minden esetben ismertette az I. rendű terhelttel a távollétében kihallgatott tanú vallomását.
- [72] A Kúria álláspontja szerint is a bíróság helyesen járt el, amikor mérlegelési jogkörében a nyilvánosságot a tárgyalás egy részéről -

a sértett és a körébe tartozó tanúk védelme idejére - kizárta és egyszersmind nevezettek kihallgatását a terhet(ek) távollétében tartotta.

- [73] Ez a bírósági döntés az adott esetben törvényes, szükségszerű, indokolt és helyes volt annak érdekében, hogy a bíróság igazságszolgáltatási funkciót teljesíteni tudja, és a tanúk vallomásai által befolyásmentes és objektív bizonyítékok birtokába kerüljön.
- [74] A bíróság döntése ugyanakkor összhangban volt a kérdéskörre vonatkozó európai uniós normával is.

XI.

- [75] Az Európai Parlament és a Tanács 2012. október 25-i 2012/29/EU Irányelve a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról is akként rendelkezik, hogy a tagállamoknak a bírósági eljárások során olyan intézkedéseket kell biztosítani a specifikus védelmi szükségletekkel rendelkező áldozatok számára, amelyek lehetővé teszik a tárgyalásnak a nyilvánosság kizárásával történő megtartását [23. cikk (3) bekezdés d) pont].
- [76] A védekezéshez való jog sérelme nélkül a tagállamok biztosítják, hogy rendelkezésre álljanak azok az intézkedések, amelyek célja, hogy megvédjék az áldozatok és családtagjaik biztonságát a másodlagos és ismételt áldozattá válással, a megfélemlítéssel, valamint a megtorlással szemben, ideértve az áldozatok érzelmi vagy pszichés károsodásával szembeni védelmét, valamint méltóságuk megóvását a kihallgatásuk és vallomástételük során.
- [77] Az intézkedések pontos természetét az egyéni értékelés során, az áldozat kívánságának figyelembevételével kell meghatározni. Bármely ilyen intézkedés terjedelmét a védekezéshez való jog sérelme nélkül és az igazságszolgáltatási mérlegelési jogkör szabályaival összhangban kell meghatározni. Az áldozatok eljárással kapcsolatos aggályait és félelmeit döntő tényezőként kell figyelembe venni annak megállapításakor, hogy szükségük van-e bármilyen külön intézkedésre.
- [78] A nyilvánosság mint alkotmányos garancia ugyanis nem szolgálhat joggal való visszaélés alapjául, és nem lehet akadályozója annak, hogy a tanúk eleget tehessenek igazmondási kötelezettségüknek.
- [79] A bíróság döntése által a terhelteknek sem alkotmányos, sem büntetőeljárási jogai nem sérültek, a tanúk vallomásai az eljárási szabályoknak megfelelően ismertetésre kerültek, és arra észrevételeket tehettek.
- [80] Mindebből következően alaptalan a felülvizsgálati indítvány azon állítása, hogy a nyilvánosság részbeni kizárásával és a tanúknak a terheltek távollétében történt kihallgatásával az első fokon eljáró bíróság a Be. szabályaival ellentétesen rendelkezett, és azáltal olyan abszolút eljárási szabálysértést követett el, melynek következtében a jogerős határozat hatályon kívül helyezése lenne indokolt.

- [81] I. rendű terhelt a 2014. július 1. napján, és a 2014. október 21. napján tartott tárgyaláson szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg. A bíróság a Be. 281. § (5) bekezdése alapján az I. rendű terhelt távollétében megtartott tárgyalási jegyzőkönyveket a Be. 281. § (8) bekezdésében írtaknak megfelelően a 2015. január 15-i tárgyaláson ismertette.
- [82] Az eljárás megfelelt a Be. rendelkezéseinek, következésképpen a felülvizsgálati indítvány ez okból sem alapos.

XII.

- [83] Mindezekre figyelemmel a Kúria a megtámadott határozatokat az I. rendű terhelt tekintetében a Be. 426. § alapján hatályában fenntartotta.

...

- [84] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatot pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az ismételt felülvizsgálati indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2017. február 14.

Dr. Csere Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k.
előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bírószági tisztviselő